

**БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВА ТА
КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Циклова комісія фінансово-економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

Заступник директора з

навчальної роботи

Марина ЗАЙЧЕНКО

29 серпня 2024р.

**ВАЛЮТНО-КРЕДИТНІ ТА РОЗРАХУНКОВІ
БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ**

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

здобувачів освіти спеціальності

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Білгород-Дністровський, 2024

Робоча програма дисципліни **«Валютно-кредитні та розрахункові банківські операції»** складена відповідно до освітньо-професійної програми для здобувачів освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Розробник: Славінська Оксана Олександрівна, викладач фінансових дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»

Робоча програма розглянута та схвалена
на засіданні циклової комісії фінансово-економічних дисциплін
Протокол № 1 від 29.08.2024 року
Голова циклової комісії Світлана СТЕПОВА

Схвалено методичною радою Білгород-Дністровського фахового коледжу природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій
Протокол № 6 від 29.08.2024 року
Голова методичної ради Марина ЗАЙЧЕНКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Компонент освітньої програми, спеціальність, освітньокваліфікаційний рівень, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів: 3,5 Модулів: 2 Змістових модулів: 2 Загальна кількість годин: 105	Компонент освітньої програми Цикл професійної підготовки Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування Освітньо-професійний ступінь: «Фаховий молодший бакалавр»	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		3	
		Семестр	
		6	
		Лекційні заняття:	
		40 год.	
		Практичні заняття	
		20 год.	
		Самостійна робота	
		45 год.	
Індивідуальні заняття:			
Вид контролю: диференційований залік (6-й семестр)			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Наукове розуміння проблем валютних відносин, валютних операцій, кредитних відносин, банківської справи є необхідними компонентами становлення професійних економічних знань студентів.

Мета. Формування у студентів системи теоретичних знань з питань функціонування валютного ринку та оволодіння практичними навичками проведення валютно-кредитних та розрахункових банківських операцій.

Завдання. Зрозуміти суть та значення валютного ринку в сфері економічних відносин; ознайомитись з теорією функціонування і розвитку світової валютної системи; систематизувати такі категорії як «валюта», «валютний ринок», «міжнародні розрахунки», «валютні операції»; вивчити типи, види та форми міжнародних розрахунків; знати нормативно-правові акти щодо функціонування валютного ринку в Україні; вміти ідентифікувати валютні ризики та організовувати лінії захисту в процесі управління валютними ризиками; опанувати технології проведення конверсійних, депозитних, форвардних і ф'ючерсних операцій, опціонів, свопів; оволодіти практичними

навичками укладання валютних угод.

Предмет дисципліни є сукупність дій суб'єктів міжнародних економічних відносин у сфері міжнародних розрахунків та валютних операцій.

Міждисциплінарні зв'язки: «Економічна теорія», «Економіка підприємства», «Гроші та кредит», «Фінанси», «Банківські операції», «Фінанси підприємств», «Економічна інформатика та комп'ютерна техніка», «Казначейська справа», «Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках».

Набуті здобувачами освіти компетенції згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні(фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 8. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 10. Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування

Структура навчальної дисципліни є орієнтовною. Під час складання навчальних програм викладачі навчальних закладів можуть вносити обґрунтовані зміни та доповнення в зміст програмного матеріалу і розподіл навчальних годин за темами в межах бюджетного часу, відведеному навчальним планом на вивчення дисципліни. Внесені зміни повинні бути обговорені на засіданні циклової комісії і затверджені заступником директора з навчальної роботи.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

СТАНОВЛЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ СВІТОВОГО ВАЛЮТНОГО РИНКУ. ТИПИ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Тема 1. Валютний курс у системі міжнародних кредитно-розрахункових та валютних операцій

Визначення валютного курсу. Валютний курс як співвідношення попиту та пропозиції на валютному ринку. Валютний курс як інструмент зв'язку між вартісними показниками національного та світового ринку. Курсові співвідношення валют. Вплив валютного курсу національної грошової одиниці на експортні та імпорتنі операції. Валютний демпінг, його негативний вплив на економічний розвиток країни.

Історичні відомості про валютний курс гривні. Економічні функції, що виконує валютний курс. Класифікатор іноземних валют. Основні групи факторів, що впливають на валютний курс: соціологічні, екологічні, політичні, економічні.

Фундаментальні фактори впливу на валютний курс. Паритет купівельної спроможності валют. Правило однієї ціни. Абсолютний та відносний паритети купівельної спроможності. Методи обчислення відносного паритету купівельної спроможності: ціновий метод та метод ефективних виробничих витрат. Валовий національний продукт як фактор впливу на валютний курс національної грошової одиниці. Рівень реальних процентних ставок як фактор впливу на валютний курс.

Рівень безробіття як фактор впливу на валютний курс. Інфляція як фактор впливу на валютний курс. Стан платіжного балансу країни як фактор впливу на валютний курс. Технічний аналіз прогнозування валютного курсу. Висхідний та низхідний тренди. Зміна тренду.

Державні методи регулювання валютного курсу. Девальвація. Ревальвація. Валютні інтервенції. Застосування валютних обмежень. Регулювання платіжного балансу. Система валютного регулювання та валютного контролю в Україні. Порядок установа і використання офіційного валютного курсу гривні до іноземних валют.

Тема 2. Конвертованість валют

Сутність конвертованості валют. Визначення конвертованості національної валюти, що змінювалося відповідно до вимог світового валютного ринку. Вимоги щодо конвертованості національної грошової одиниці згідно зі статтею 8 Міжнародного валютного фонду. Визначення конвертованості валют з погляду теорії грошей. Ступінь конвертованості валюти та його ефективність. Шкала конвертованості валют: від повної конвертованості до повної не конвертованості та відповідність ступеня конвертованості умовам розвитку суспільства

Види конвертованості валют та їх вплив на структуру економічних взаємовідносин суб'єктів підприємницької діяльності. Внутрішня (резидентська) конвертованість. Зовнішня (не резидентська) конвертованість. Поточна (часткова) конвертованість. Капітальна (повна) конвертованість. Значення конвертованості для розвитку економіки країни. Значення конвертованості для банків, експортерів та імпортерів.

Статус конвертованості гривні. Передумови для надання національній валюті України статусу вільної конвертованості.

Тема 3. Валютні операції «спот»

Сутність валютних операцій. Види та класифікація валютних операцій. Визначення курсу «спот». Котирування валюти. Повне котирування валюти. База котирування. Валюта котирування. Процентні пункти котирування валюти. Пряме та непряме котирування валюти. Сторони котирування валют: курс купівлі та курс продажу. Визначення курсу купівлі та продажу валюти за прямим та непрямим котируванням валют.

Економічна сутність маржі за котируванням валют. Визначення маржі. Фактори впливу на розмір маржі. Визначення валютного курсу спот. Поняття крос-курсу валют. Правила визначення крос-курсів валют. Характеристика угод типу «спот».

Характеристика угод типу «овернайт». Поняття валютної позиції. Відкрита та закрита валютні позиції. Довга та коротка валютні позиції. Ліміт валютної позиції. Облік валютної позиції. Ступінь ризику, що залежить від стану валютної позиції.

Елементи балансу банку, що впливають на валютну позицію. Процентний арбітраж. Довга та коротка позиції за рахунками «ностро». Розмір валютної позиції банку. Врегулювання валютної позиції Національним банком України.

Сутність та завдання валютного ділінгу. Організаційна підтримка проведення ділінгових операцій. Міжбанківський валютний ринок України. Законодавчі вимоги щодо розвитку валютного ділінгу в Україні. Ділінговий зал та його структура (Front-office). Інформаційне та ділінгове обладнання. Reuter Dealing 2000. Мова міжнародного ділінгу.

Тема 4. Форвардні валютні операції

Характеристика термінових валютних операцій. Дериватив – похідний фінансовий інструмент. Сутність форвардної валютної угоди. Дата розрахунку за форвардною валютною угодою. Термін виконання форвардної валютної угоди. Характеристика форвардного валютного ринку. Ціна форвардного контракту.

Процентний диференціал. Розрахунок теоретичного форвардного курсу. Форвардна маржа: премія, дисконт. Правила врахування форвардної маржі. Котирування валюти з премією. Котирування валюти з дисконтом. Розрахунок форвардних крос-курсів. Арбітражні форвардні операції. Географічний арбітраж. Арбітраж, що базується на форвардних крос-курсах. Визначення ефективності форвардних угод.

Вартість форвардного покриття. Розвиток валютного форвардного ринку в Україні.

Тема 5. Валютні операції «своп»

Визначення валютної операції «своп». Дата валютування по свопу. Дата закінчення свопу. Валютний «своп» як база для здійснення фінансового арбітражу. Валютний «своп» «купив-продав». Валютний «своп» «продав-купив».

Стандартний валютний «своп». Короткий валютний «своп». Форвардний валютний «своп».

Котирування валютного «свопу»: сторона купівлі, сторона продажу. Використання угод «своп». Техніка здійснення валютного «свопу» для базової валюти. Техніка здійснення валютного «свопу» для валюти котирування. Корегування валютної позиції при застосуванні валютного «свопу». Проблеми розвитку валютного ринку «своп» в Україні.

Тема 6. Операції - валютні опціони та валютні ф'ючерси

Визначення валютного опціону. Ціна виконання валютного опціону. Економічна сутність премії за валютним опціоном. Визначення опціонної премії. Типи валютних опціонів за видами операцій: опціон «кол», опціон «пут». Типи валютних опціонів за терміном виконання: американський та європейський валютні опціони. Типи валютних опціонів за місцем походження: позабіржові та біржові валютні опціони. Обов'язкові умови угоди за валютним опціоном. Недоліки валютних опціонів. Методика прийняття рішення за валютним опціоном. Перспективи розвитку ринку валютних опціонів в Україні.

Визначення валютного ф'ючерсу. Порівняння ф'ючерсних, форвардних та опціонних угод. Система гарантій при здійсненні операцій з валютними ф'ючерсами. Ціна ф'ючерсного контракту. Умови виконання ф'ючерсних контрактів згідно із законодавством України. Закриття валютної позиції при здійсненні операції з валютними ф'ючерсами. Міжнародний валютний ринок торгівлі валютними ф'ючерсами. Учасники ф'ючерсного валютного ринку. Посередники на ф'ючерсному валютному ринку. Характеристика стандартизованих валютних ф'ючерсних контрактів. Ефективність ф'ючерсних угод. Використання валютних ф'ючерсів.

Ринкова ліквідність валютних ф'ючерсів. Спекулятивні та арбітражні операції при використанні валютних ф'ючерсів. Необхідність та перспективи розвитку ринку валютних ф'ючерсів в Україні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ФІНАНСУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКІВ

Тема 7. Фінансування та кредитування експортно-імпортних операцій

Короткострокові (для фінансування оборотного капіталу) та довгострокові методи кредитування і фінансування експортних та імпортних операцій. Традиційні способи банківського кредитування. Незабезпечений овердрафт у національній валюті. Незабезпечений овердрафт у іноземній валюті. Позики під інкасо. Продаж (передача, переуступка) чи покупка банком векселів або чеків. Угода про акредитив - приймання та облік векселів банком. Акцептний кредит. Акцептна кредитна лінія.

Акцептно-рамбурсний кредит. Кредитне фінансування під гарантію (середньотермінове, довготермінове). Змішаний кредит, випуск (емісія) єврооблігацій. Проблеми розвитку традиційних методів фінансування та кредитування на Україні.

Нетрадиційні способи банківського та позабанківського фінансування. Експортний факторинг та можливість його проведення в Україні. Форфейтинг як форма кредитування міжнародної торгівлі. Міжнародний лізинг чи оренда товарів з опціоном їх покупки, зустрічна торгівля, випуск (емісія) акцій. Законодавчі умови здійснення фінансування та кредитування експортно-імпортних операцій в Україні.

Тема 8. Система валютних рахунків

Відкриття та ведення валютних рахунків юридичних осіб в українських банках. Загальна схема відкриття валютного рахунка в уповноваженому банку. Структура номера рахунка. Режими ведення валютних рахунків юридичних осіб-резидентів.

Порядок обов'язкового продажу підприємствами частини валютної виручки через уповноважені банки. Відкриття та ведення валютних рахунків юридичних осіб - нерезидентів. Режими ведення валютних рахунків юридичних осіб-нерезидентів.

Відкриття та ведення валютних рахунків фізичних осіб в українських комерційних банках. Режим роботи валютних рахунків. Ведення валютних рахунків фізичних осіб.

Сутність кореспондентських відносин між комерційними банками. Форми кореспондентських відносин. Типи кореспондентських відносин. Кореспондентські рахунки. Рахунок «лоро». Рахунок «ностро». Клірингові операції. Кореспондентські відносини в Україні.

Тема 9. Сутність та технологія здійснення міжнародних розрахунків

Способи платежу: готівковий, авансовий, платіж у кредит. Комерційний кредит. Уніфіковані правила з договірних гарантій. Кредитні засоби платежу. Кредитні гроші. Чек, його форма. Положення про чеки. Індосамент. Види чеків. Гарантії по чеках. Вексель. Положення про переказний та простий векселі. Форма векселя. Переказний вексель (тратта). Трасант. Трасат. Ремітент. Обіг переказного векселя. Акцепт векселя. Аваль. Вексельний індосамент. Форма банківського переказу. Поштові перекази. Телеграфні перекази. Перекази через систему СВІФТ.

Основні форми міжнародних розрахунків. Авансовий платіж. Акредитивна форма розрахунку. Види акредитивів. Безвідкличний акредитив. Оплата після відвантаження. Документарне інкасо. Учасники інкасової операції. Уніфіковані правила по інкасо. Документарний акредитив. Уніфіковані правила та звичаї для документарних акредитивів. Торгівля за відкритим рахунком. Ризики при здійсненні міжнародних розрахунків.

Тема 10. Страхування валютного ризику

Міра валютного ризику та обмінний курс. Ризики в міжнародному економічному співробітництві: загальна характеристика та основні види. Умови виникнення валютних ризиків. Операційний, трансляційний та економічний

валютні ризики. Власні валютні ризики банків. Основні способи мінімізації валютного ризику у зовнішньоекономічній діяльності.

Методи управління валютним ризиком: внутрішні (засоби запобігання валютного ризику) та зовнішні (засоби нейтралізації наслідків валютних ризиків).

Оцінка валютного ризику. Методи хеджування валютного ризику. Методи короткострокового та довгострокового хеджування валютного ризику.

Основні способи мінімізації валютного ризику. Інвестування капіталу через конвертацію валют. Купівля іноземної валюти для майбутніх видатків через укладення форвардної угоди. Купівля оборотного капіталу через конвертацію валют і проведення валютного свопу. Купівля обладнання для організації виробництва в іншій країні з урахуванням варіантів валютних розрахунків. Участь у конкурсі на отримання контракту з купівлі іноземної валюти з метою конвертації в іншу валюту.

Депозитно-кредитні операції банку з використанням операції «валютний своп». Визначення курсу купівлі та продажу для клієнта банку через проведення валютного свопу. Основні засоби мінімізації валютного ризику коливання валютного курсу для експортера та імпортера. Способи хеджування валютного ризику, що використовують українські банки.

**4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Валютно-кредитні та розрахункові банківські операції»**

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма							
	всього	з них						
		теоретичні	практичні	самостійна робота				
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СТАНОВЛЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ СВІТОВОГО ВАЛЮТНОГО РИНКУ.ТИПИ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ								
Тема 1. Валютний курс у системі міжнародних кредитно-розрахункових валютних операцій та	10	4	2	4				
Тема 2. Конвертованість валют	10	4	2	4				
Тема 3. Валютні операції «спот»	10	4	2	4				
Тема 4. Форвардні валютні операції	10	4	2	4				
Тема 5. Валютні операції «своп»	10	4	2	4				
Тема 6. Операції - валютні опціони та валютні ф'ючерси	10	4	2	4				
<i>Разом за модулем</i>	60	24	12	24				
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ФІНАНСУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКІВ								
Тема 7. Фінансування та кредитування експортно-імпортних операцій	12	4	2	6				
Тема 8. Система валютних рахунків	11	4	2	5				
Тема 9. Сутність та технологія здійснення міжнародних розрахунків	11	4	2	5				
Тема 10. Страхування валютного ризику	11	4	2	5				
<i>Разом за модулем</i>	45	16	8	21				
Всього годин	105	40	20	45				

5. МЕТОДИ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

Словесні методи (бесіда, розповідь, пояснення, лекції тощо) характерні тим, що інформацію для засвоєння здобувач освіти отримує вербальними засобами, тобто через слово.

Наочні методи - інформація для засвоєння одержується на основі сенсорно- перцептивної діяльності (демонстрування, ілюстрації, показ об'єкта, моделі).

Практичні методи. Суть їх у тому, що шляхом виконання практичних дій здобувач освіти отримує деяку інформацію, яку аналізує, робить висновок і приходять до тих знань, які необхідно засвоїти. Особливість методу в тому, що діяльність з одержання знань накладається в часі на діяльність з їх застосування, що дає винятково важливий педагогічний ефект.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

1. Бесіда, або діалог з аудиторією. Ставиться серія запитань, які потребують відповіді. Це дає можливість зрозуміти, чи готові здобувачі освіти сприймати новий матеріал, чи їх потрібно активізувати. Практика підказує, що здобувачі освіти ідуть на заняття не підготовлені, але коли знають, що буде опитування – готуються. Разом з тим це дає можливість виявити прогалини, що важливо не стільки для здобувача освіти, як для викладача.

2. Сократична бесіда. Ставиться серія запитань, які дають можливість здобувачу освіти дати не повну відповідь, що спонукає з зацікавленістю сприймати новий матеріал.

3. Проблемне заняття. Висловлюється проблема, з метою викликати зацікавленість у здобувачів освіти. Цей вид інтерактивних технологій можна використовувати після опрацювання серії занять, бо здобувачі освіти вже повинні мати багаж знань.

4. Дискусія. Відбувається активний обмін думками. Це різновид проблемних лекцій. Проводяться ділові ігри, самостійна робота. Лекція-дискусія дає можливість охопити складний, великий за обсягом і найбільш вдалий матеріал.

5. Аналіз конкретних ситуацій. Береться конкретна ситуація з життя (професійна діяльність, соціум тощо) і вирішується різними шляхами. Сьогодні неможливо навчати здобувача освіти старими методами. Знань стало так багато, професійні навички стали настільки багатоманітними, що їх неможливо передати в повному обсязі в межах традиційних методів, шляхом ретрансляції, позбавленої емоційності.

6. Заняття з використанням техніки зворотного зв'язку. Після подачі лекції починається її обговорення. З'ясовується наскільки здобувачі освіти зрозуміли матеріал.

7. Метод «заверши фразу». Здобувач освіти може продовжувати її

своїми словами, а не так як у конспекті.

8. Консультація. Для індивідуальної роботи зі здобувачами освіти використовують *пояснення*.

5. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

За місцем у навчальному процесі розрізняють **вхідний, поточний, періодичний, підсумковий види контролю**.

Вхідний контроль – використовують перед вивченням нової теми на початку семестру для з'ясування загального рівня підготовки здобувачів освіти з дисципліни, щоб передбачити організацію їх навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль – спостереження викладача за навчальною діяльністю здобувачів освіти на занятті. Метою його є отримання оперативних даних про рівень знань здобувачів освіти і якість навчальної роботи на занятті, оптимізація управління навчальним процесом.

Періодичний (тематичний) контроль – виявлення й оцінювання засвоєних на кількох попередніх заняттях знань, умінь здобувачів освіти з метою визначення, наскільки успішно вони володіють системою знань, чи відповідають ці знання програмі. Різновидом періодичного є **тематичний контроль**, що полягає у перевірці та оцінюванні знань здобувачів освіти з кожної теми і спрямований на те, щоб усі належно засвоїли кожен тему.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці семестру або навчального року. Підсумкову оцінку за семестр виставляють за результатами тематичного оцінювання, за рік – на основі семестрових оцінок.

Навчальні досягнення здобувачів освіти з навчальної дисципліни можуть оцінюватися за кредитно-трансферною системою ЄКТС, в основу якої покладено принцип прозорості, об'єктивності, індивідуальності та певної уніфікованості. Головне завдання при цьому – досягти найбільш ефективного та об'єктивного оцінювання, яке повинне одночасно виконувати контролюючу й мотивуючу функції.

Кожен модуль включає лекційні та практичні заняття, самостійну роботу.

Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід до виконання завдань;

- ініціативність у навчальній діяльності.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – диференційований залік – 6-й семестр 3-го року навчання (денна форма)

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у Білгород-Дністровському фаховому коледжі природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій».

Формою семестрової атестації є диференційований залік – 6-й семестр 3-го року навчання (денна форма)

Результати навчання здобувачів фахової передвищої освіти Коледжу з теоретичної та практичної підготовки можуть оцінюватись за 100-бальною шкалою, оцінкою в ЄКТС.

Відповідно рейтинг здобувача освіти із засвоєння навчальної дисципліни може складатися з рейтингу з навчальної роботи – 70 балів та рейтингу з атестації – 30 балів. Таким чином, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів. Рейтингові оцінки із змістових модулів, як і рейтинг з атестації, теж обчислюються за 100-бальною шкалою.

Для занесення оцінок до екзаменаційної відомості, індивідуального навчального плану здобувача освіти (залікової книжки) та журналу рейтингової оцінки знань здобувача освіти його рейтинг з різних видів навчальної роботи у балах переводиться у національну та ЄКТС (Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система) оцінки згідно з таблицею.

Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Оцінка ЄКТС	Сума балів за 100 бальною шкалою	Націо нальна шкала (12-бальна)	Націо нальна шкала (4-бальна)	Рівень компетен тності	Критерії оцінювання
A	90 – 100 (відмінно)	12-10	відмінно	Високий рівень	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для ухвалення рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	85 – 89 (дуже добре)	9-8	добре	Достатній рівень	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
C	75 – 84 (добре)	7			Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
D	70 – 74 (задовільно)	6-5	задовільно	Середній рівень	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60 – 69 (достатньо)	4			Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
FX	35 – 59 (незадовільно)	3	незадовільно	Початковий рівень	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	1 – 34 (незадовільно)	2			Здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
		1			Учень володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються учнем окремими словами чи реченнями.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Підручники та посібники.
2. Конспекти лекцій.
3. Лекції на електронних носіях.
4. Презентації.
5. Методичні вказівки до практичних робіт.
6. Матеріали для самостійного вивчення на електронних носіях.
7. Індивідуальні завдання студентів.
8. Матеріали з контролю знань студентів.
9. Стенди та інші наглядне обладнання аудиторії.

Вивчення дисципліни здобувачами освіти передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси – опубліковану українську та іноземну літературу (нормативні документи, підручники, навчальні посібники, наукові періодичні та монографічні видання, словники, довідники тощо), методичну літературу та Інтернет-джерела.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна:

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 7.12.2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
3. Закон України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» від 23.09.1994 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/185/94-%D0%B2%D1%80>
2. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV (Редакція від 07.02.2019). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.
3. Податковий кодекс України (зі змінами). URL : <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України: постанова Правління НБУ 20.12.2005 р. № 480 (зі змінами). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України від 04.07.2018 № 75 .URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0075500-18>.
7. План рахунків бухгалтерського обліку банків України: Постанова Правління НБУ від 11.09.2017 № 89. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

8. Про затвердження правил бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України. Постанова Правління НБУ № 17 від 27.02.2018. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0017500-18> .

9. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» (зі змінами внесеними постановою № 133 від 18.12.2017 Постанова Правління НБУ від 12.11.2003 № 49.URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172> – 03.

10. Про затвердження Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні Постанова Правління НБУ № 103 від 25.09.2018р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18>.

11. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України Постанова правління НБУ № 555 від 17.11.2004 .URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z151104>.

12. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті Постанова Правління НБУ № 22 від 21.01.2004 (згідно змінами постановами № 38 від 11.04.2018). URL :<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04> .

13. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України Постанова Правління НБУ № 14 від 21.02.2018.URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/PB18022.html .

14. Про затвердження Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами: Затв. постановою Правління НБУ від 03.12.2003 р., №516. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

15. Васюренко О.В. Облік і аудит в банках. Київ: Вища школа. 2016. 579 с.

16. Литвин Н. Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ) : підручн.2-ге вид., доп. і перероб. Київ : «Центр учбової літератури», 2017. 676 с.

17. Банківські операції: в схемах, таблицях, коментарях : навч. посібник. / уклад. : О.М. Гладчук, І.Я. Ткачук, В.М. Харабара. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 208 с.

18. Банківські операції [текст]: навч.посіб./ Н.І.Демчук, О.В. Довгаль, Ю.П.Владика– -Дніпро: Пороги, 2017. - с.

Додаткова:

19. Міжнародні кредитно-розрахункові відносини та валютні операції: [навч. посіб. для студ.] / З.В. Михайлів, З.П. Гаталяк, Н.І. Горбаль. – Л.: Львівська політехніка, 2004. – 242 с.

20. Міжнародні розрахунки та валютні операції: [навч. посіб.] / Т.С. Шемет, А.М. Коряк, О.М. Диба. – К.: Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана, 2009. – 348 с.

Івасів Б.С. Міжнародні розрахунки: [Підручник]. – Тернопіль: Карт-бланш, 2004.– 223 с.

21. Міжнародні розрахунки та валютні операції : [навч. посіб.] / За ред. Савлука М.І.– К. : КНЕУ, 2002. – 390 с.

22. Мілай А.О. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: [навч.посіб.] / А.О. Мілай. – К.: Міжрег. акад. упр. персоналом, 2007.-384 с.

23. Руденко Л.В. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції: [підруч. Для студ. вищ. навч. закл.] / Л.В. Руденко. – К.: Центр учбової книги, 2003. – 616 с.
24. Руденко Л.В. Організація міжнародних кредитно-розрахункових операцій в банках: [Навч. посібник]. – К.: Видавництво центр «Академія», 2002. – 614 с.
25. Шевчук І.М. Міжнародні розрахунки і валютні операції: [навч.- метод. посіб.] / І.М. Шевчук. – Л.: Львів. комерц. акад., 2004. – 147 с.
26. Волкова І. А. Бухгалтерський облік у банках: навч. посіб Київ: Центр учбової літератури, 2009. С. 20–37.
27. Кіндрацька Л.М. Бухгалтерський облік і прийняття рішень в банках. Київ: КНЕУ. 2008. 404 с.
28. Кіндрацька Л. М. Фінансовий та управлінський облік в банках: підруч. Київ: КНЕУ. 2009. С. 467–496.
29. Литвин Н. Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ): підруч. Київ : «Хай-Тек Прес», 2010. С. 418–442.
30. Литвин Н. Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ) : підруч. Київ. : «Хай–Тек Прес». 2010. 608 с.
31. Облік та аудит в банках: підруч. / за заг. ред. А. М. Герасимовича. Київ: КНЕУ. 2006. С. 327–352.
32. Стасишен М. С. ,Жила В. Г. Облік у банках: навч.–метод, посіб. Київ : «Каравела». 2009. С. 58–64.
33. Табачук Г.П., Сарахман О.М., Бречко Т.М. Фінансовий облік у банках: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2010. С. 275 – 276.

Інтернет ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.u>.
2. Офіційний сайт: Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://minfin.gov.ua>
4. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Ради національної безпеки і оборони України. URL: <https://www.rnbo.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/>